ΔΡΑΜΑΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΤΗΣ Η. GREVILLE

Η ΦΩΤΙΑ!

Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ταξείδευα μαζὺ μ' ἕνα φίλο μου στὴν Πολωνία. Ἕνα βραδυνὸ φθάσαμε μὲ τ' ἁμάξι μας στὴ μικρὴ πόλι τῆς Ρούτνιας, ὅπου καὶ εἴμασταν ἀποφασισμένοι νὰ διανυκτερεύσουμε. Ἀπὸ μακρυὰ, πρὶν ἀκόμη μποῦμε στὴν πόλι, εἴχαμε διαπρίνει μιὰ μεγάλη κόκκινη ἀντανάκλασι στὸ σκοτεινὸ οὐρανὸ, καὶ κοντὰ μαῦρο ποὺ ἀνέβαινε πυκνός. Μόλις ἐμπήκαμε, εἴδαμε ἕνα πλῆθος ποὺ ἔτρεχε πρὸς μιὰ ὡρισμένη διεύθυνσι. Λίγο μάλιστα ἔλειψε νὰ παρασύρουμε μὲ τ' ἁμάξι μας πέντ' ἕξη ἑβραίους ποὺ ἔτρεχαν σηκώνοντας ψηλὰ τ' ἀντεριά τους καὶ φωνάζοντας ἀπελπισιά :

— Καίγεται τὸ σπίτι ἑνὸς ἑβραίου,—μᾶς εἶπε τότε ὁ ἁμαξᾶς μας—ἑνὸς ἑβραίου χασάπη. Νά, εἶν' ἐκεῖ ἀντίκρυ στὴν πλατεῖα...

Τότε τοῦ εἴπαμε νὰ προχωρήσῃ πρὸς τὴν πλατεῖα. Ἐκεῖ εἴδαμε τοὺς ὁμοφύλους τοῦ δυστυχισμένου ἑβραίου τοῦ ὁποίου καιγόταν τὸ σπίτι νὰ κατεβάζουν τὰ ἔπιπλά του ἀπὸ τὰ μπροστινὰ παράθυρα—ἡ φωτιὰ εἶχε ἀνάψει ἀπὸ τὸ πίσω μέρος. Ἡ πρόσοψη δὲν εἶχε φουντώσει ἀκόμη—τολύπες πυκνὲς καπνοῦ μόνο ἔβγαιναν ἀπὸ τὰ παράθυρα.

Ἡ γυναῖκα καὶ τὰ παιδιὰ τοῦ χασάπη, καθισμένα στὴ μέση τῆς πλατείας, γέμιζαν τὸν ἀέρα μὲ τὶς σπαραχτικὲς φωνές τους· μερικὰ σκυλλιὰ γαύγιζαν, καὶ τ' ἄλογά μας τρομαγμένα κλωτσοῦσαν διαρκῶς, κάνοντας νὰ χτυποῦν τὰ κουδουνάκια τοῦ λαιμοῦ τους. Ἦταν ἕνα ἀληθινὸ πανδαιμόνιο.

Ἔξαφνα εἶδα τοὺς ἑβραίους ποὺ προσπαθοῦσαν νὰ σώσουν τὰ ἔπιπλα τοῦ ὁμοφύλου των, νὰ βγαίνουν τρομαγμένοι ἀπὸ τὴν πόρτα καὶ τὰ χαμηλὰ παράθυρα τοῦ σπιτιοῦ.

Συγχρόνως ὁ καπνὸς ποὺ ἔβγαινε ἀπὸ τὴν πρόσοψη ἔγινε πυκνότερος καὶ μιὰ μεγάλη φλόγα ξεπετάχτηκε ἄξαφνα ἀπ' αὐτήν! Καιγόταν πειὰ ὁλόκληρο τὸ σπίτι!

— Ὡραία φωτιά! ἄκουσα ἐκείνη τὴ στιγμὴ νὰ λέῃ ἤρεμα πλάϊ μου ἕνας γιγαντόσωμος κοζάκος.

Γύρισα καὶ τὸν ἐκύτταξα... Κάπνιζε ἥσυχος μιὰ κοντὴ πίπα. Εἶχε τὰ χέρια του κρεμασμένα στὰ πλευρά του κ' ἔβλεπε μὲ φανερὴ εὐχαρίστησι τὴ φωτιά.

Μὰ τὴν προσοχή μου τράβηξε ἀμέσως μιὰ σπαραχτικὴ φωνὴ ποὺ ἔβγαλε ὁ χασάπης.

— Δυστυχία! Δυστυχία! φώναξε. Δυστυχία! ξέχασα μέσα στὸ σπίτι τὴ γρηά μου μάνα!

Δυνατὰ γέλια ἦταν ἡ ἀπάντησις ἐκ μέρους τῶν πολιτῶν, ποὺ παρακολουθοῦσαν τὸ θέαμα.

— Ἐνόμιζα πὼς βγῆκε μαζύ σου, εἶπε ὁ ἑβραῖος στὴ γυναῖκα του ποὺ σηκώθηκε τρομαγμένη μὲ τὸ μικρὸ στὴν ἀγκαλιά!

— Ποῦ εἶνε; φώναξαν οἱ ἄλλοι ὁμόφυλοί του. Μὲ μιὰ κίνησι ἀπελπισίας ἔδειξε τότε ἐκεῖνος τὸ σπίτι καὶ μὲ τὴν ἄκρη τοῦ ἀντεριοῦ του σκέπασε τὸ κεφάλι του.

Τὰ γέλια τῶν Πολωνῶν ἀμέσως πάψανε. Κατάλαβαν ὅτι καιγόταν ἕνας ἄνθρωπος, ἔστω καὶ ἑβραῖος.

— Εἶνε στὸ δωμάτιο ἀριστερά, εἶπε πάλι ὁ χασάπης. Αὐτὸ δὲν ἔπιασε ἀκόμη φωτιά. Σῶστε την, σύντροφοι, φώναξε μὲ φωνὴ γεμάτη ἀγωνία.

Οἱ φίλοι του ποὺ τὸν εἶχαν περιστοιχίσει, κύτταξαν στὴν ἀρχὴ τὶς φλόγες, ἔπειτα κυττάχθηκαν μεταξύ τους καὶ ἔμειναν ἄφωνοι.

— Δὲν πᾶς οὐ ὁ ἴδιος μονάχος σου; φώναξε τότε ἕνας μικρὸς Πολωνὸς ἀπὸ τὸ πλῆθος.

— Δίνω τὰ μισὰ ἀπ' ὅ,τι ἔχω σ' ὁποιον τὴν σώσει! φώναξε ὁ ἑβραῖος, σφίγγοντας τὰ χέρια του ἀπελπισμένος. Τὰ μισά, ναί, τὰ μισά! ξαναεῖπε τρέμοντας... σῶστε τὴ δυστυχισμένη τὴ γρηά, φίλοι μου! καλοί μου ἄρχοντες!

Ἀπευθύνετο τώρα στοὺς Πολωνούς. Κανεὶς ὅμως δὲν ἐκουνήθηκε ἀπὸ τὴ θέσι του. Μόνο ὁ ψηλὸς κοζάκος ποὺ στεκόταν δίπλα μου, ἔκανε κάποια κίνησι, ἔπειτα κοντοστάθηκε, καὶ τέλος πλησίασε τὸ χασάπη.

Θὰ ἦταν λίγο πιωμένος, γιατὶ μοῦ φάνηκε πὼς τρίκλιζε.

— Ὄχι κουταμάρες! εἶπε τότε στὸν ἑβραῖο, ἔχοντας πάντα τὴν πίπα στὸ στόμα. Τί μοῦ δίνεις νὰ μπῶ κεῖ μέσα καὶ νὰ σώσω τὴ μάνα σου;

— Πέντε ἀσημένια ρούμπλια, καλέ μου, πέντε ρούμπλια! τοῦ ἀπάντησ' ἐκεῖνος τρέμοντας. Μὰ τὸ Θεό, πέντε ρούμπλια.

— Δὲν φτάνουν, εἶπε πάλι ὁ κοζάκος. Ἄς εἶνε! Δὲν ἔχουμε καιρὸ γιὰ παζάρια. Τ' ἀκοῦτε σεῖς οἱ ἄλλοι—φώναξε δυνατά—μοῦ δίνει πέντε ρούμπλια! γιὰ νὰ σώσω τὴ μητέρα του... Σύμφωνοι...

Ψίθυρος ἐπιδοκιμασίας ἀκούσθηκε ἀπὸ τὸ πλῆθος.

— Πρέπει ὅμως νὰ τὴν φέρεις ἐδῶ—εἶπε ὁ ἑβραῖος πιάνοντας τὸ χέρι τοῦ κοζάκου. Ἀλλοιῶς δὲν σοῦ δίνω τίποτα...

— Ζῶο! μουρμούρισε ὁ κοζάκος, γιὰ τὸ κέφι μου πηγαίνω ἐκεῖ μέσα; Ποῦ εἶνε ἡ γρηά σου, ξεμωραμένε;

— Στὸ κρεββάτι στὸ δωμάτιο ἀριστερά, στὴ γωνιά.

— Καλό! εἶπε ὁ Ρῶσσος! Θὰ τὴ σώσω μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ! φώναξε δυνατά, κ' ἔτρεξε μέσα στὴν αὐλὴ ποὺ καιγόταν.

Ὅλοι γύρω κρατοῦσαν τὴν ἀναπνοή τους...

Σὲ λίγο ὁ κοζάκος ξαναφάνηκε ἀνάμεσα στὶς φλόγες ἔχοντας τὴ γρηὰ λιποθυμισμένη στὴν ἀγκαλιά του καὶ μὲ τὴν πίπα του πάντα στὸ στόμα.

Θριαμβευτικὲς φωνὲς τὸν ὑποδέχθηκαν.

— Νά! ἡ γρηά σου, εἶπε ὁ κοζάκος στὸν ἑβραῖο καὶ τώρα πλήρωσέ μας...

— Πῶς! ἔκανε ὁ ἑβραῖος, τώρα εὐθύς; Στάσου νὰ βολέψω πρῶτα τοὺς δικούς μου!..

—Ἄσε τὶς κονηρίες!.. γρύλισε ὁ κοζάκος ἀπειλητικά. Δῶσε μου πέντε ρούμπλια τώρα ἀμέσως... ἀλλοιώτικα...

Ἀπὸ συνήθεια ὁ ἑβραῖος ἔβαλε τὸ χέρι στὸ πρόσωπό του γιὰ νὰ φυλαχτῇ. Ἀλλὰ ὁ κοζάκος δὲν εἶχε σκοπὸ νὰ τὸν χτυπήσῃ. Τὸν κύτταξε μόνο μὲ μάτια γεμάτα ὀργή.

Τυφλωμένος ἀπὸ τὴ φιλαργυρία του ὁ ἑβραῖος δὲν πρόσεξε· ἔβγαλε μὲ κόπο ἕνα λιγδωμένο πορτοφόλι, τὸ ἄνοιξε στενάζοντας, ἔκλαψε λίγο, καὶ τέλος ἔβγαλε ἕνα τσαλακωμένο χαρτὶ καὶ τὸδωσε τοῦ κοζάκου.

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἡ στέγη τοῦ σπιτιοῦ ἔπεσε μὲ πάταγο κ' οἱ σπίθες γέμισαν τὸν ἀέρα. Ἡ πλατεῖα φωτιζόταν σὰ νὰ ἦταν μέρα.

— Ἕνα ρούμπλι μοῦ δίνεις! φώναξε ὁ κοζάκος—κ' ἐπάταξε τὴν πίπα του κάτω—βρέ, γιὰ ἕνα ρούμπλι ἐκινδύνευσα ἐγὼ τὴ ζωή μου! ἕνα ρούμπλι! Ἄ! σκοῦλλε καταραμένε! καλύτερα νὰ ξαναπάω μέσα γιὰ τίποτα!

Καί, χωρὶς, νὰ πῇ τίποτε ἄλλο ἄρπαξε τὴ δυστυχισμένη γρηὰ στὴν ἀγκαλιά του, καὶ πρὶν καταλάβῃ αὐτὴ τί σκόπευε νὰ κάνῃ ἔτρεξε πρὸς τὸ σπίτι ποὺ καιγόταν.

Ἡ αὐλὴ ἦταν ἀκόμα σχεδὸν ἀνέπαφη. Ὁ κοζάκος πήδησε μέσα μὲ τὸ φορτίο του καὶ πέταξε τὴ γρηὰ μέσα στὶς φλόγες... Καὶ γυρίζοντας πρὸς τὸ πλῆθος φώναξε...

— Ἀκοῦτε, ἕνα ρούμπλι!.. Κλέφτη παληόσκυλλο. Πήγαινε τώρα μόνος σου νὰ τὴν πάρῃς...

Τὸ πλῆθος περίτρομο ἔμενε ἄφωνο.

Εἶπα στὸν ἀμαξᾶ νὰ μὲ γυρίσῃ γρήγορα στὸ ξενοδοχεῖο.

Τὴ στιγμὴ ὅμως ποὺ ξεκινούσαμε ἕνα μέρος ἀπὸ τὴν πρόσοψη ἔπεσε καὶ χώρισε τὸν κοζάκο ἀπὸ τὴν πλατεῖα. Εἶδα τότε τὸ ψηλό του ἀνάστημα νὰ διαγράφεται μαῦρο μέσα στὶς φλόγες. Καὶ τὴ στιγμὴ ποὺ ἔκανε νὰ πηδήσῃ ἔξω ἕνα χοντρὸ ξύλο τὸν χτύπησε στὸ κεφάλι καὶ τὸν ἐσώριασε κάτω.

—Γρήγορα, γρήγορα! φώναξα στὸν ἀμαξᾶ χτυπῶντας τον στὸν ὦμο γιὰ νὰ μὴ σταθῇ πειά.

Τὸ πλῆθος παραμέρισε μηχανικὰ καὶ σὲ λίγο βρισκόμαστε μακρυὰ ἀπὸ τὴν πυρκαϊά.

Γιὰ πολλὲς βραδυὲς δὲν κατώρθωσα νὰ κλείσω μάτι...

H. Creville

Σὲ λίγο βρισκόμαστε μακρυὰ ἀπὸ τὴν πλατεῖα

ΖΕΣΤΑ ΚΑΙ ΚΡΥΑ

Μία γρηούλα ἄς ἑβδομῆντα χρονῶν πουλοῦσε στὴν ψαραγορὰ τῶν Παρισίων ἀστακούς. Κάποιος καλοφαγᾶς ζωγράφος τὴν πλησιάζει καὶ τὴ ρωτᾶ :

— Πόσα ἔχει ὁ ἀστακὸς αὐτός;

— Τριάντα φράγκα.

— Πολὺ ἀκριβός! Μὰ εἶνε τοὐλάχιστο φρέσκος;

— Δὲν τὸν βλέπετε; Εἶνε ζωντανός.

— Καὶ τί μ' αὐτό; Κ' ἐσὺ εἶσαι ζωντανή!...

***

Στὸ Κακουργοδικεῖο

Ὁ πρόεδρος : Γιατί, κατηγορούμενε, σκότωσες τὴ γυναῖκα σου;

— Γιατί ἦταν ἀδύνατο νὰ ζοῦμε πειὸ μαζὺ κ. πρόεδρε.

— Τότε ἄς τὴν ἐχώριζες.

— Ναί, μὰ εἶχα ὁρκισθῆ πὼς μονάχα ὁ θάνατος νὰ μᾶς χωρίσῃ!..